

zaaknummer 2014W1180

Datum beslissing: 27 mei 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat te
Leiden,

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
emeritus pastoor,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde,
juridisch adviseur: mr. A.H.J.G. van Voorthuizen, advocaat te Ede.

1. De procedure

Het klaagschrift, met bijlage, is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 juni 2014.

Op 22 september 2014 is bij de griffie een verweerschrift, met bijlagen, ingekomen van aangeklaagde.

Op 23 september 2014 heeft de griffie nog een brief van aangeklaagde, met bijlage, ontvangen.

Op 17 oktober 2014 heeft de griffie een brief ontvangen van de bisschop van Rotterdam, [naam]

Op 13 maart heeft de griffie nog een emailbericht ontvangen van mr. Van Duyneveldt-Franken, met bijlagen.

Op 17 maart 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Partijen zijn ter zitting verschenen en zijn, op verzoek van klager, gescheiden door de Klachtencommissie gehoord, waarbij wel de gemachtigde van de andere partij aanwezig was. Partijen hebben hun standpunten nader mondeling toegelicht. Klager werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Duyneveldt-Franken. Aangeklaagde werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Voorthuizen, die ter zitting een notitie heeft overgelegd.

De griffie heeft een brief d.d. 2 april 2015 ontvangen van mr. Van Duyneveldt-Franken. Als reactie hierop is door de vice-voorzitter van de Klachtencommissie mr. Van Reenen-Stroebel op 10 april 2015 een brief gestuurd aan de archivaris van het Secretariaat Rooms Katholieke Parochie van de Heilige 3 Koningen.

Op 14 april 2015 heeft de griffie een brief ontvangen van mr. Van Duyneveldt-Franken, met 6 bijlagen.

Op 20 april 2015 heeft de griffie een emailbericht ontvangen, met bijlagen, van mr. Van Voorthuizen.

Op 6 mei 2015 is er nog een brief ingekomen van mr. Van Duyneveldt-Franken.

Op 8 mei 2015 heeft de griffie nog een emailbericht ontvangen van mr. Van Voorthuizen.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1 Aangeklaagde was kapelaan in de [parochie] te [plaats]. Deze parochie lag naast de school van klager, de [school].

In de periode [jaartal-jaartal] ging klager iedere dinsdagavond (van 18.30 tot 19.30 uur) met een aantal klasgenoten naar de [parochie] om te bidden met de rozenkrans. Aangeklaagde was daarbij aanwezig en droeg dan altijd zijn lange zwarte kleding met witte kleding er onder.

Het seksueel misbruik begon als een spelletje: tikkertje en elkaar achterna zitten. Aangeklaagde raakte klager daarbij aan en pakte hem beet. Op enig moment gingen de andere kinderen naar huis en bleef klager alleen achter met aangeklaagde. Aangeklaagde pakte hem weer beet en begon hem vervolgens verder te betasten. De eerste keer bleef het bij betasting over de kleding van klager heen, de keren daarna ging aangeklaagde steeds verder. Hij betastte daarbij de geslachtsdelen van klager, eerst per ongeluk en later bewust. In een later stadium maakte aangeklaagde ook de broek van klager los en ging hij in de broek van klager en betastte diens geslachtsdeel. Hij maakte daarbij trekkende bewegingen. Dit verwachtte aangeklaagde vervolgens ook van klager om bij hem te doen, tot een hoogtepunt volgde. Hij pakte klager dan stevig beet zodat hij geen kant op kon. Uiteindelijk moest klager aangeklaagde ook oraal bevredigen. Dit deed aangeklaagde zelf ook bij klager. Dit is meerdere keren gebeurd en met name deze handelingen hebben bij klager diepe wonden achtergelaten.

Hoe vaak het uiteindelijk is gebeurd, weet klager niet meer precies. Klager weet wel dat het altijd op dinsdagavond was, gedurende ongeveer een periode van anderhalf jaar. In totaal denkt klager dat het misbruik zeker 20 tot 30 keer heeft plaatsgevonden.

Aangeklaagde benadrukte dat het hun 'geheim' was en dat klager dit nooit verder mocht vertellen, omdat zijn ouders kwaad op hem zouden worden.

Wat het voor klager nog extra lastig maakte was het feit dat aangeklaagde ook bij klager thuis over de vloer kwam. Klager had daardoor het gevoel dat hem de veiligheid van thuis was afgenomen.

Het seksueel misbruik stopte toen klager naar een andere school ging en daardoor niet meer op dinsdagavond rozenkrans hoefde te gaan bidden.

Klager weet niet of ook andere klasgenoten seksueel zijn misbruikt door aangeklaagde, maar hij vermoedt van wel.

2.2 In de 6^e klas van de lagere school (direct na de periode van het seksueel misbruik) waren de schoolresultaten van klager zodanig slecht geworden dat hij in de loop van het schooljaar van school is veranderd.

Klager had in de periode dat het seksueel misbruik plaatsvond, en ook nog daarna, vaak nachtmerries. Daarnaast had hij last van vele huilbuien, die hij vaak in zijn eentje op zijn kamertje verwerkte. Volgens zijn moeder vertoonde hij afwijkend gedrag.

Klager heeft later vaak gedacht hoe het mogelijk was dat het zover heeft kunnen komen. Klager voelde zich gevangen in een web dat beheerst werd door aangeklaagde, die op een schandalige wijze misbruik maakte van zijn machtspositie.

De gebeurtenissen hebben voor klager tot op de dag van vandaag invloed. In eerste instantie had het grote invloed op zijn puberteit. De interesse voor seksualiteit was bij klager minimaal. Klager heeft al vele jaren last van depressieve klachten. De impact die het seksueel misbruik nu nog heeft vindt hij lastig en verdrietig, zeker nu zijn oudste dochter op de leeftijd is dat het bij hem begon. Klager vindt de omgang met haar heel moeilijk. Vaak komen de beelden van vroeger weer naar boven.

Klager heeft de gebeurtenissen uit zijn jeugd pas een paar maanden geleden kunnen vertellen aan zijn toenmalige vrouw en daarna aan zijn ouders. Hij weet niet precies waarom het hem niet eerder lukte, maar voelt dat hij de deksel op de pot wilde houden. De ouders van klager waren erg geschrokken, maar tegelijkertijd verklaarde het voor hen veel wat betreft het gedrag en de plotseling slechte schoolresultaten uit de jeugd van klager.

3. Het verweer (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde verklaart dat hij niet degene kan zijn geweest die klager heeft misbruikt.

In de herinnering van aangeklaagde was er geenszins sprake van rozenkrans bidden elke dinsdagavond. Uit de parochiebladen [naam] uit [jaartal] en [jaartal] blijkt dat het rozenkrans bidden alleen op donderdagavond om 19.15 uur plaatsvond en in de mei- en oktobermaanden iedere avond om 19.15 uur. Alleen in de maanden mei en oktober is er dus sprake geweest van rozenkrans bidden op dinsdag. En alleen in die maanden waren daarbij kinderen betrokken die bij toerbeurten in tweetallen uit de parochieschool werden ingedeeld. De setting van die bijeenkomsten was er ook niet naar dat aangeklaagde alleen met kinderen aanwezig was. Altijd was de koster aanwezig ter assistentie en waren er ook ouders aanwezig, die na het gebed hun kinderen weer mee naar huis namen. Er vonden die avonden geen andere activiteiten plaats, zodat er ook geen reden was voor de kinderen om langer te blijven.

Aangeklaagde kan de klacht dan ook niet anders verklaren dan dat klager gebeurtenissen verwacht dan wel dat er sprake is van een persoonsverwisseling.

Aangeklaagde heeft contact gehad met de oud-leerkracht van klager in klas 4 en 5, [naam]. Zij bevestigt de feitelijke gang van zaken zoals door aangeklaagde weergegeven. Zij kan zich niet herinneren dat er bij klager sprake was van plotseling slechtere schoolresultaten, die een overgang naar een andere school zouden rechtvaardigen. Ook van enigerlei wijze van gedragsverandering in de klas heeft deze onderwijzeres niets gemerkt.

Er is tegen aangeklaagde al eerder een klacht ingediend. In die zaak waren ook diverse aspecten die het zeer onaannemelijk maakten dat die klacht daadwerkelijk op aangeklaagde betrekking had.

Aangeklaagde verzoekt de Klachtencommissie de onderhavige klacht ongegrond te verklaren.

4. De beoordeling

4.1 Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3 Er zijn bijna veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.

Aangeklaagde ontkent ten stelligste zich schuldig te hebben gemaakt aan seksueel misbruik van klager. Volgens hem, zo blijkt uit het verweerschrift, is er wellicht sprake van een persoonsverwisseling. Dit is naar het oordeel van de Klachtencommissie zeer onwaarschijnlijk. In zijn brief van 15 oktober 2014 bevestigt de bisschop van Rotterdam, [naam], dat aangeklaagde in de periode [datum] tot [datum] werkzaam was in de [parochie] te [plaats].

Voor de Klachtencommissie is dan ook aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden, althans dat klager gedurende anderhalf jaar geregeld onzedelijk is betast, aanvankelijk alleen over de kleding heen, maar later ook in zijn broek, waarbij klager de laatste keren ook is afgetrokken door aangeklaagde en klager zelf ook aangeklaagde moest aftrekken, tot een hoogtepunt volgde.

De Klachtencommissie acht, ondanks de geloofwaardige verklaring van klager, onvoldoende aannemelijk dat klager aangeklaagde ook oraal moest bevredigen en dat klager zelf door aangeklaagde oraal is bevredigd. Immers, bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie het uitgangspunt dat de klacht van een klager of klaagster wordt gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik. Ten aanzien van de orale bevrediging is naar het oordeel van de Klachtencommissie hiervan geen sprake. Dit deel van de klacht kan derhalve niet gegrond worden verklaard.

De Klachtencommissie is overtuigd geraakt van het aannemelijk geachte misbruik, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Klager heeft weliswaar over het tijdstip van het rozenkransbidden anders verklaard dan uit de door aangeklaagde en mr. Van Voorthuizen overgelegde stukken blijkt, maar gelet op de inmiddels verstreken periode van bijna 40 jaar is het zeer goed mogelijk dat klager zich vergist heeft in het exacte moment.

De Klachtencommissie is van oordeel dat er voldoende verklaringen voorhanden zijn die, min of meer expliciet, de verklaring van klager ondersteunen.

Zo wordt de verklaring van klager in ieder geval ondersteund door de verklaring van [naam]. Het is de Klachtencommissie bekend dat in deze zaak, bekend onder zaaknummer 2010T098, genoemde klager een soortgelijke klacht jegens aangeklaagde heeft ingediend en dat geadviseerd is om de klacht gegrond te verklaren. De Klachtencommissie is zich er van bewust dat het seksueel misbruik door aangeklaagde in de onderhavige zaak zeker verdergaand is, maar dit acht de Klachtencommissie zeer wel mogelijk, daar het seksueel

misbruik van klager later heeft plaatsgevonden en er dan sprake kan zijn van een in de tijd voortschrijdend handelen van de pleger.

Voorts wordt de verklaring van klager ondersteund door de inhoud van de verklaring van zijn moeder, [naam]. Dat klager pas voor het eerst heeft verteld over het seksueel misbruik door aangeklaagde toen zijn eigen dochter 10 jaar oud was, dezelfde leeftijd als klager zelf ten tijde van het seksueel misbruik had, acht de Klachtencommissie begrijpelijk.

De verklaring van klager wordt verder ondersteund door de verklaring van het voormalig hoofd van de lagere school '[naam]', waaruit blijkt dat klager in de 6^e klas, toen het schooljaar reeds gevorderd was (begin maart [jaartal]), geplaatst is op deze school en dat het gedrag van klager tijdens de lessen seksuele voorlichting een opvallende uitzondering vormde in vergelijking met het gedrag van de overige leerlingen.

Tot slot verwijst de Klachtencommissie naar de overgelegde verklaringen van de huisarts van klager en van de klinisch psycholoog/psychotherapeut, bij wie klager thans onder behandeling is.

Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

De Klachtencommissie merkt nog op dat de Klachtencommissie een weloverwogen en vaste lijn volgt met betrekking tot de waardering van bewijs, die blijkt uit de inmiddels talloze reeds gegeven adviezen. Het gegeven dat mr. Van Voorthuizen hierover klaarblijkelijk een andere mening heeft, maakt niet dat de Klachtencommissie in deze zaak een andere lijn zal volgen.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas ongeveer 10 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon die hij had moeten kunnen vertrouwen, te meer daar uit de overgelegde stukken blijkt dat er sprake was van regelmatig contact tussen aangeklaagde en de familie [naam].

4.5 Nu gelet op het bovenstaande geadviseerd zal worden de klacht gedeeltelijk gegrond te verklaren, dient in overweging te worden genomen of een passende maatregel noodzakelijk wordt geacht. De gedeeltelijke gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht ook bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6 Klager heeft niet om een financiële vergoeding gevraagd. De Klachtencommissie wijst klager erop dat, bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager, hij zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Rotterdam de klacht gedeeltelijk gegrond te verklaren en zo nodig een passende maatregel te nemen.

Dit advies is vastgesteld op 27 mei 2015 door:

mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en zr. J.G.M Verwijs, O. Praem, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

mr. Van Reenen-Stroebel,
voorzitter

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager, aan klager en aangeklaagde verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager en aangeklaagde schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.